שלשה מינין פרק ששי נזיר מב.

אמר מר וכו' או ששיירו שתי שערות לא עשו ולא כלום וכו' **זאת** אומרת דרובו ככולו **דאורייתא.** מדגלי רחמנא גבי נזיר ביום השביעי יגלחנו דלא מיקרי דכבר כתיב וגילח אלא לאשמועינן דבעינן תגלחת מצוה אלימה אלא שייריה כלום: הכא הוא דבעי כולו הא בעלמא רובו ככולו. אומר הר"ם ה]דבעלמא קיימי מיהו פתח זקן אמר[1] סוף פרק המלגיע (שבת דף נד:) דמלא פי הזוג מיפייב דמשמע[2] פורתא: **מתקיף** לה ר' יוסי בר' חנינא **האי בנזיר טמא כתיב.** [דכתיב ביום השביעי יגלחנו] דמשמע כולו וכרייתא משמעא לף בנזיר טהור שיהא שתי שערות מעכבות: **מחכו** עלה במערבא. כפ' קמא דסנהדרין (דף יח:) אמר מחכו עלה במערבא[3] היינו ר' יוסי בר' חנינא והכא אשכחן מחכו על דבריו: **מבדי** נזיר טמא [דבתער מגלח] מנזיר טהור יליף (דבתער) וליתי מזיר טהור וליליף מנזיר טמא דשתי שערות מעכבות: **נזיר** שגילח ושייר ב' שערות. וכאותה שעה לא [4]גילח יפה ואח"כ הממתין לגלח שתי שערות עד אשר [לממו שער] ראשו וחזר וגילחן לאותן שתי שערות לבד מי אמרינן לאותו מגלחת שתי שערות לא כלום הוא [הואיל] וכשגילחן ראשו מלא שער: **נזיר** שגילח והניח שתי שערות וגילח אחת ונשרה אחת. כלומר הסגיה מהו מי אמרינן כיון דלא גילח שתי שערות לאו גילוח הוא שפתי שערות אית בהו שיעור גילוח או דלמא השתא מיהא לאו איכא שער כלל: **אמר** [ליה] רב אחא מדפתי לרבינא גילח שערה[3] מבעיא ליה לרבא. בתמיה כלומר הא ודאי גילוח הוי כיון שבא[4] לגלח הוי שיעור גילוח: **אימא** נשרה אחת ונלח אחת. כשבא[5] לגלח ה] שיער ה"ג רש"י מי אמרינן השתא מיהא שיער [אין כאן] מ"ל גילוח אין כאן שיער אין גילוח ה"ק **אע"פ** ששיער אין כאן מצות גילוח [אין] כאן. הואיל דבתגלחת ראשונה שייר ב' שערות ובתגלחת זאת לא היה רק שער א':

מתני' **נזיר חופף ומפספס.** פרי"ר בלע"ז שימוף ראשו בנתר וכאלמה אף כי פעמים שמשיר שיער דבר שאין מתכוין הוא ומותר לר' שמעון: ומפספס. שמבדיל שערות זו מזו אף כי פעמים שמשיר: **אבל** לא סורק. גנמ' משמע[6] דסתם סורק מתכוין להסיר השער[7]: **ר"י** אומר לא יחוף. כדאמר בגמ': **[כל** הסורק] להסיר נימין המדולדלות. שאינן מחוכרות יפה ונותן להנתק: **[מפני** שהיא] משרת תגן. לא יחוף [8]אותו באלמה[9] מין שמשרת דוקא: לו דלמא מפני המשרת. דכל אלמה גזירון אטו אותה דמשרת: **נזיר** שהיה שותה יין כל היום אינו חייב **אלא** אחת אמרו לו אל תשתה אל תשתה. שהתרו בו על כל פעם ופעם שהוא שותה חייב על כל אחת ואחת וכמו כן מגלחת וכן טומאה כדמפרש ואזיל: אמר

דמשמע לא יחוף כשום אלמה גזירה שאינה משרת מפני המשרת: מקרא

[1]א**הא גדילים תעשה לך מהם: אמר מר וכולם שגילחו שלא בתער או ששיירו שתי שערות לא עשו ולא כלום אמר רב אחא בריה דרב איקא זאת אומרת** א] [2]**רובו ככולו מדאורייתא ממאי מדגלי רחמנא גבי נזיר** [3]**ביום השביעי יגלחנו הכא הוא דעד דאיכא כולו** [4]**הא בעלמא רובו ככולו מתקיף לה ר' יוסי ברבי חנינא האי בנזיר טמא כתיב** [5]**מחכו עלה במערבא** [6]**מבדי נזיר טמא דבתער מנלן מנזיר טהור יליף ליתי נזיר טהור וליליף מנזיר טמא מה טמא כי שייר שתי שערות ולא כלום עבד הכא נמי כי שייר שתי שערות ולא כלום עבד בעי אביי** [7]**נזיר שגילח ושייר שתי שערות צמח ראשו וחזר וגילחן מהו מי מעכבי או לא** [8]**בעי רבא נזיר שגילח והניח שתי שערות וגילח אחת ונשרה אחת מהו א"ל רב אחא מדיפתי לרבינא** [9]**גילח שערה שערה קא מיבעי ליה לרבא אלא אימא נשרה אחת וגילח אחת מהו א"ל** (10) **גילוח אין כאן שער אין כאן אי שער אין כאן גילוח יש כאן ה"ק אע"פ ששער אין כאן** [10]**מצות גילוח אין כאן: מתני'** [11]**נזיר חופף ומפספס אבל לא סורק: גמ'** חופף ומפספס מני ר"ש היא [12]דאמר [13]דבר שאין מתכוין מותר [2] אבל לא סורק אתאן לרבנן רישא ר"ש וסיפא רבנן אמר רבה כולה ר"ש היא כל הסורק להסיר נימין מדולדלות מתכוין: **מתני'** [14]רבי ישמעאל אומר [15]לא יחוף באדמה מפני שמשרת את השער: **גמ'** איבעיא להו מפני שהיא משרת את השער תגן או דלמא מפני המשרת תגן למאי נפקא מינה כגון דאיכא אדמה דלא מתרא אי אמרת [16]מפני שהיא משרת תגן היכא דידעינן דלא מתרא שפיר אלא אי אמרת מפני המשרת כלל כלל לא תיקו: **מתני'** [17]**נזיר שהיה שותה יין כל היום אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תשתה אל תשתה והוא שותה חייב על כל אחת ואחת** [18]**היה מגלח כל היום אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תגלח אל תגלח והוא מגלח חייב על כל אחת ואחת** [19]**היה מטמא למתים כל היום אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תטמא אל תטמא והוא מטמא חייב על כל אחת ואחת:**

גמ'

ר"י אומר לא יחוף. כדאמר בגמ': **[כל** הסורק] להסיר נימין המדולדלות. שאינן מחוכרות יפה ונותן להנתק: **[מפני** שהיא] משרת תגן. לא יחוף [8]אותו באלמה[9] מין שמשרת דוקא: לו דלמא מפני המשרת. דכל אלמה גזירון אטו אותה דמשרת: **נזיר** שהיה שותה יין כל היום אינו חייב **אלא** אחת אמרו לו אל תשתה אל תשתה. שהתרו בו על כל פעם ופעם שהוא שותה חייב על כל אחת ואחת וכמו כן מגלחת וכן טומאה כדמפרש ואזיל: אמר

דמשמע לא יחוף כשום אלמה גזירה שאינה משרת מפני המשרת: מקרא

הא גדילים תעשה לך. וקא דמי לאו דלא תלבש שעטנז: **אמר רב אחא בריה דרב איקא.** מדקתני לו ששיירו שתי שערות לא עשה (כ) כלום זאת אומרת דרובו משום ככולו מדאורייתא דמדכתב הכא וגילח את ראשו ביום השביעי ולא מיצטריך ליה [6] למיכתב ביום השביעי יגלחנו [3]אומר דלא חשיב גילוח עד דאיכא כולו שיער מגולח מכלל מדאיצטריך ליה קרא לאשמועינן דלגבה כולו דלי לאו הלי קרא הוה אמינא דברובו סגי ליה לרובו ככולו דאורייתא: **הלי.** ביום השביעי יגלחנו נזיר טמא הוא דכתיב אבל נזיר טהור לא כתיב אלא וגילח את [3] שער ראשו גזרו דלא משמע ליה הכי: **מחכו עלה במערבא.** אהא אתקפתא דר' יוסי בר' חנינא: [2] (ג) **דמבדי נזיר טמא דבתער מנלן מנזיר טהור ליף.** [7]מדכתיב ביה תער אי לרבי כלאים ליה ולא"ק כלאים ליה וכדלעיל[8] וה"ק נמי דליתי נזיר טהור מנזיר טמא מה נזיר טמא [9]כו' והכא הוא דגלי רחמנא כולו הא בעלמא רובו ככולו והכרכ אחת כריב אלא לא אלא אחת ליה מיניה הא לא אפשר משום דהוו להו נזיר ומצורע שני כתובין כאחד: **ולמה ראשו וחוזר וגילחן.** נמי לאותן ב' שערות: **מכו.** מי אמרינן כיון דמעיקרא כי שייר אותן שתי שערות לא עשה ולא כלום השתא נמי כיון דהדר ולמה לא עשה ולא כלום (ד) דכמאן דמגלח שתי שערות [10]מעיקרא דמי ומעכבי אי דלמא כיון דהשתא קא מיגלח להו לאלתר דהדר לגמר לא חיישינן ולא מעכבי: **גילח שערה** (ה) **קמיבעיא ליה לרבא.** פשיטא דכיון דגילח את כל ראשו לבר מהנך ב' שערות דכי הדר גילח אחת מהן ונשרה מכירתה שפיר [11] דקאזיל ומיגלח כי אורחיה כמאן דאזיל ומגלח [12]שערו ולהכיא דנשרה מאי הוה ליה למיעבד: **אלא אימא נשרה אחת וגילח אחת קמבעיא ליה.** מי אמרינן כיון דכל שערו גילח חוץ משער אחת שפיר דמי דהא לא חייש שתי שערות כלא גילוח אי דלמא כיון דמעיקרא שייר לו שתי שערות לאו כלום עבד וכי חזר וגילח אחת לאחר נשירתה דחבירתה נמי לאו כלום עבד דכיון דלא הוי השתא כראשו אלא שערה אחת לא איקרי גילוח וכנשרו שניהם דמי דכי היכי דאם גילח ושייר שערה אחת שפיר גילח דשערה כגנוולה דמי הכי נמי כי נשרה אחת משעת נשירותה הויא חבירתה כגנוולה וכי חזר וגילחה לאו כלום עבד דכגנוולה דמיא: **א"ל.** אי אמרת גילוח אין כאן (ו) דדמי ליה כמי שיש שיער בכאן [13]: **[כיון קאמינא [אף על פי] ששיער אין כאן מצות גילוח אין כאן.** ומיהו בדיעבד שפיר דמי: **מתני' נזיר חופף ומפספס.** חופף כמו חופף עליו כל היום (דברים לג) לשון מגרד ובלע"ז פרי"ר: **מפספס.** שמפריד שערותיו זו מזו. אבל לא (ז) [14]כמסרק: **גמ' אמאן.** לר"י דאמר דבר שאין מתכוין אסור: **להשיר נימין המדולדלים.** מן הראש אבל עדיין לא נעקרו לגמרי וכיון דמתכוין להשיר כי סורק במסרק הוה ליה דבר שמתכוין ואסור: **אי אמרת מפני המשרת הכא כלל כלל לא.** דמשמע לא יחוף כשום אלמה גזירה שאינה משרת מפני המשרת:

מסורת הש"ס

(א) תוספתא ג: חולין יט. ע. מה מנ. (ב) סנהדרין יח: וש"נ. (ג) ס"ק קה.. (ד) שבת כ: פח.. (ה) נס מגא: (ש"ק). (ו) ביצה לה.. (ז) מכות כא. קדושין מז: חולין פב.. (ח) [לע קוש"כ]. (ט) ל"ל כאמרה פומא.

הגהות הב"ח

(א) נס' אמר ליה (גילוח אין כאן שער אין כאן). תפ"מ וע"כ כפרק הנחל קמא דף קה גרים שער אין כאן גילוח אין כאן: (ב) רש"י ד"ה אמר רב אחא וכו' עשה ולא כלום: (ג) ד"ה מחכו הד"מ עם ד"ה דמבדי וכו' כתיבן הבאין לאחר: (ד) ד"ה מהו וכו' ולא כלום דלאו כמאן: (ה) ד"ה גילח שערה שערה שערה ולהכיא: (ו) ד"ה א"ל אי אמרת גילוח אין כאן משמע דדמי ליה כמי שיש שיער בכאן הא קאמרת שיער אין כאן הס"ד:

הגהות מהר"ב רגשבורג

א] נס' זאת אומרת רובו ככולו מדאורייתא. דבכל התורה כולה רובו ככולו זולת היכא דגלי רחמנא להקפיד על כולו ועי' חוליות דף ג ע"ב אמר ר' יוחנן מאה שיבוי וכו' ומיבורי הורה נבר שם וע"ש ודו"ק: ב] שם אבל לא סורק אחאן לרבנן. נ"ב עי' מ"מ: ג] רש"י ד"ה דמבדי נזיר טמא וכו' עד סופו. נ"ב עי' מ"מ: ד] ד"ה אמר ליה וכו' כמי שיש שיער בכאן. נ"ב הא קאמרת אין שיער כאן כל"ל מ"מ: ה] תוס' ד"ה אמר מר וכו' דבעלמא קיימי מיהו פתח זקן. נ"ב עי' מ"מ: ו] ד"ה ממכו עלה וכו' היינו ר' יוסי בר' חנינא. נ"ב עי' מ"מ: ז] ד"ה מזיר שגילח וכו' לא גילחן יפה כל"ל: ח] ד"ה אימא נשרה וכו' כשבא לגלח שיער ה"ג רש"י. מי שיער ה"ג רש"י נמחק. וע"כ ליכא שיעור גילוח כל"ל מ"מ: ט] בא"ד השתא מיהא שיער אין כאן. נ"ב כאן מתחיל הדיבור מ"ב מ"מ: י] בא"ד בסופו שיער אין כאן. נ"ב זהו דיבור אחד עם שלאחריו. מ"מ:

מוסף רש"י

וגילח אחת. מהשתים שייר, ונשרה השניה מהו. הרי גילוח לו לא (ב"ק קה.). גילח שערה שערה. שגילח כל השערות אחת אחת, קא מיבעי ליה. בתמיה, כלומר הא ודאי גילוח הוי כיון שבשבא שבא לגלח הלי שיור הוה ליה שיעור גילוח וגילח אחת ומע"פ ששרה שניה גילוח הוא (שם). אלא אימא נשרה אחת. שבשבא לגלח אין כאן שיעור גילוח (שם). נזיר חופף. שערו בנתר ואלו (שבת נ:) מתגלין שערו (שם פא:) לשון שפשוף (מגילה כו:). ומפספס. מנקן שערו, דכיון דלינו מתכוין מיחל (שבת נ:). אבל לא סורק. נמסרק דודאי משיר שער ומודה ר"ש בפקיק רישא ולא ימות, אבל חופף ומפספס פעמים שאינו משיר וכשמשיר דבר שאין מתכוין מיחר (שם פא:). אינו חייב אלא אחת כו' חייב על כל אחת ואחת. כל הני מייב במלקות קא מיילי (קדושין עז:).

עין משפט נר מצוה

סב א מיי' פ"ג מהל' גילוח הלכה ו:
סג ב ג ד מיי' פ"ח מהל' נזירות הל' ז ופ"ט הכ"מ:
סד ה מיי' פ"ה מהל' נזירות הלכה יד:
סה ו מיי' פ"ח מהל' שבת הלכה ה ממג לאחין קה עוש"ע א"ח סימן שלו סעיף ח:
סו ז ח מיי' פ"ה מהל' נזירות הלכה יד:
סז ט מיי' שם הלכה י ממג לאחין רמב:
סח י מיי' שם הלכה יג ממג שם:
סט כ מיי' שם הלכה טז ופ"ג מהל' אבל הל' ל:

תורה אור השלם

1. וְכִי יָמוּת מֵת עָלָיו בִּפְתַע פִּתְאֹם וְטִמֵּא רֹאשׁ נִזְרוֹ וְגִלָּה רֹאשׁוֹ בְּיוֹם טָהֳרָתוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יְגַלְּחֶנּוּ: במדבר ו ט

נוסחת הריב"ן

(א) למיכתב ומכתב: (ב) דכל אמר: (ג) אם כל שער: (ד) כמיבע: (ה) כלי: (ו) מעיקרא: (ז) שפיר דמי: (ח) שערה שערה: (ט) פוקק:

גליון הש"ס

נס' הא בעלמא רובו ככולו. עי' חולין דף יט ע"א ומה דף כט ע"א: שם מבדי נזיר טמא דבתער מנלן. כלקמן דף מא ע"א:

הגהות התוספות

1. ל"ל שיעורו אמר. 2. ל"ל דאמת משמע. 3. ל"ל שערה שערה. 4. ל"ל דבשעה שבא. 5. ל"ל דבשעה שבא. 6. ל"ל מפרש. 7. ל"ל נימין. 8. ל"ל כאותו מין אלמה.

לעזי רש"י

פרי"ר [פריי"ר]. שפשוף.

פי' הרא"ש

מדגלי רחמנא גבי נזיר ביום השביעי יגלחנו ולא איצטריך דכבר כתיב וגלח את ראשו אלא לאשמועינן דבעינן תגלחת שלימה שלא יישייר כלום הא בעלמא רובו ככולו. האי בנזיר טמא כתיב האי יגלחנו דמשמע כולו ומתני' קתני אף בנזיר טהור ב' שערות מעכבות: נזיר שגלח וישייר ב' שערות. ונמצא שלא קיים מצות גילוח דב' שערות מעכבות בו: צמח ראשו. אותן שערות חזרו וצמחו: וחזר וגלח אותן ב' שערות ששייר בגילוח הראשון מי אמרינן הרי גלח כל שערותיו באלו ב' התגלחות. או דלמא בפעם ראשונה לא גלח כיון דשייר ב' שערות והשתא נמי כיון דצמח שער ראשו לא מקרי גילוח מה שגלח ב' שערות: וגלח א' ונשרה א' מהו מי אמרינן כיון דלא גילח אלא א' לא קיים מצות גילוח. או דלמא כיון דבשעה שהתחיל לגלח היו לו ב' שערות קיים מצות גילוח: גלח שערה שערה מבעי' ליה. מלתא דפשטא היא דקיים מצות גילוח כיון דבהתחלת התגלחת היה לו כדי גילוח: אלא אימא נשרה א' וגילח א' מהו דכשבא לגלח לא היה בו כדי שיעור גילוח: א"ל גילוח אין כאן שער אין כאן. אי שער אין כאן גילוח יש כאן. ה"ק אע"פ ששער אין כאן מצות גילוח אין כאן הואיל ובתגלחת דראשון שייר ב' שערות ונחה בשבא לגלח לא מצא ב' שערות לא קיים מצות גילוח: נזיר חופף פרייר בלע"ז חופף שערותיו בנתר ובאדמה. ואף אם הוא משיר שערות (דבק שערות) דבר שאין מתכוין הוה ומותר כר"ש: ומפספס מבדיל שערותיו זו מזו: אבל לא סורק דהוי פסיק רישיה כדמפרש בגמ' ורבי ישמעאל אומר אף לא יחוף באדמה דחשיב ליה פסיק רישיה: נימין שאינן מחוברות יפה ונותין לינתק: מפני משמשת את השער תגן. ולא אסר אלא אדמה המשרת: מפני המשרת תגן ואסר בכל מיני אדמה גזרה אטו אותה המשרת: נזיר שהיה שותה יין כל היום. ולא התרו בו אלא פעם א': אל תשתה אל תשתה שהתרו בו בין שתיה לשתיה: חייב על כל שתיה

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com